

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра анатомії людини

Навчальний рік 2021-2022

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«Анатомія опорно-рухового апарату»
(назва освітнього компоненту)

Нормативний чи вибіркового освітній компонент нормативний

Форма здобуття освіти очна
(очна; змішана; дистанційна)

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 227 «Фізична терапія, ерготерапія», перший (бакалаврський) рівень
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Фізична терапія, ерготерапія »

Курс третій

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Вовк О.Ю., завідувач кафедри анатомії людини, д.мед.н., професор.
2. Ікрамов В.Б., доцент кафедри анатомії людини, к.мед.н., доцент.
3. Сазонова О.М., старший викладач кафедри анатомії людини, к. мед.н..
4. Яковлева Ю.В., асистент кафедри анатомії людини.

Дані про викладача, що викладає освітній компонент

Прізвище, ім'я, по батькові	Сазонова Ольга Миколаївна
Наукова ступінь	Кандидат медичних наук
Посада	Старший викладач кафедри анатомії людини
Контактний телефон	+380630511280
Електронна пошта	om.sazonova@knmu.edu.ua
Прізвище, ім'я, по батькові	Сазонова Ольга Миколаївна

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше: <http://distance.knmu.edu.ua/user/profile.php?id=1212>

Контактний тел. та E-mail кафедри: тел. (057) 700-36-26, khnmua@ukr.net

Очні консультації: розклад та місце проведення за розкладом кафедри.

Он-лайн консультації: розклад та місце проведення за попередньою домовленістю з викладачем.

Локація: заняття проводяться за адресою: проспект Незалежності 12

ВСТУП

Силабус освітнього компоненту «Опорно-руховий апарат людини» складений відповідно до Освітньо-професійної програми “Фізична терапія, ерготерапія” та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), перший (бакалаврський) рівень, галузь знань – «22 Охорона здоров’я», спеціальності 227 «Фізична терапія та ерготерапія».

Опис освітнього компоненту (анотація). Анатомія опорно-рухового апарату людини вивчає зовнішні форми і пропорції тіла людини, будову кісткового, суглобового та м’язового апарату, його функцію. У завдання анатомії опорно-рухового апарату людини входить дослідження основних етапів розвитку цих систем в процесі еволюції, особливостей будови у різні вікові періоди, формування людського організму в умовах зовнішнього середовища.

Предметом вивчення освітнього компоненту є анатомія опорно-рухового апарату людини - науки про походження і розвиток, формах і будові опорно-рухового апарату людини.

Міждисциплінарні зв’язки:

У системі підготовки фахівців з фізичної терапія та ерготерапія анатомія опорно-рухового апарату людини є однією з фундаментальних медико-біологічних наук серед освітніх компонентів, що забезпечує здобувачів знаннями про об’єкт їх практичної діяльності.

Пререквізити. Вивчення освітнього компоненту передбачає попереднє засвоєння кредитів із таких освітніх компонентів: нормальна анатомія людини, нормальна фізіологія людини та патологічна фізіологія, фізіологія рухової активності, основи загальної патології.

Постреквізити. Знання з анатомії опорно-рухового апарату людини, мають застосовуватися при вивченні таких освітніх компонентів: біомеханіка та клінічна кінезіологія, травматологія та ортопедія (за професійним спрямуванням), обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності опорно-рухового апарату, методика та техніка класичного та лікувального масажу, теорія та практика оздоровчо-рекреаційної рухової активності, тренування рухової активності хворих та неповносправних.

Послання на сторінку освітнього компоненту в MOODLE
<http://31.128.79.157:8083/course/view.php?id=496>

1. Мета та завдання освітнього компоненту

1.1 Метою викладання освітнього компоненту " Анатомія опорно-рухового апарату людини " є:

надати здобувачам знання про будову тіла людини з урахуванням його філо- та онтогенетичного розвитку у взаємозв'язку з впливом зовнішнього середовища, віковими перебудовами і змінами, що відбуваються під впливом фізичних навантажень.

Організм людини вивчається як цілісна система із специфічною матеріальною основою і зв'язком структурних компонентів на всіх рівнях його організації – клітинному, тканинному, органному і систем. При цьому особлива увага приділяється глибокому вивченню будови опорно-рухового апарату – матеріальному субстрату рухової діяльності

людини і його змін, що відбуваються при систематичному застосуванні фізичних вправ і заняттях спортом.

При вивченні морфології людини ставиться за мету ознайомити здобувачів з основами анатоמו-антропологічного дослідження.

1.2. Основними завданнями вивчення освітнього компоненту "Анатомія опорно-рухового апарату людини" є :

а) забезпечення знань про форму, будову і розвиток людини у взаємодії його з навколишнім середовищем;

б) розвиток навиків і умінь у використанні отриманих знань по анатомії та морфології людини в практичній діяльності (при аналізі фізичних вправ, індивідуалізації лікувального тренування, побудові лікувально – тренувальних занять і т д.)

в) підготовка до вивчення освітніх компонентів медико-біологічного циклу (фізіології, біомеханіки, спортивної медицини, спортивного масажу, лікарського контролю і ін.)

г) поглиблення і розширення загальнотеоретичної і методичної підготовки здобувачів;

д) формування у здобувачів матеріалістичного світогляду про закономірності розвитку людини, природи і суспільства.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні:

знати:

– означення предмету, його мету та основні етапи розвитку освітнього компоненту в вищих учбових закладах фізичної культури;

– зміни, що відбуваються в організмі при різних видах та режимах фізичного навантаження і гіпокінезії;

принципи будови:

– кісткового, суглобового та м'язового апарату;

– центральної нервової системи, а також основи структурних змін органів в умовах фізичного навантаження і гіпокінезії.

вміти:

– орієнтуватися в будові та призначенні різних частин опорно-рухового апарату;

– використовувати основи знань з антропометрії, плантографії та педометрії;

– оцінювати соматотип людини;

– означати пропорції тіла;

– оцінювати фізичний розвиток людини;

– визначати тип постави;

– виявляти асиметрію тіла;

– виявляти морфологічні особливості склепінь стопи;

– орієнтуватися в топографії органів в тілі людини;

– знати проекцію органів на поверхню тіла;

– використовувати отримані знання в професійній роботі.

На вивчення освітнього компоненту відводиться 240 годин, 8 кредитів

ECTS.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

2.1. Опис освітнього компоненту

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика освітнього компоненту
		денна форма навчання
Кількість кредитів 3 1 кредит ECTS = 30 год.	Галузь знань <u>22 «Охорона здоров'я»</u> (шифр і назва)	Нормативна
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність: <u>227 «Фізична терапія та ерготерапія»</u> (шифр і назва)	Рік підготовки:
		3-й
		Семестр
		1-й
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 44 – 48,8% самостійної роботи здобувача – 51,2%	Освітній ступінь: перший (бакалаврський) рівень ОПП «Фізична реабілітація»	Лекції
		16 год.
		Практичні, семінарські
		28 год
		Самостійна робота
		46 год.
		Вид контролю
Диференційний залік		

2.2.1. ЛЕКЦІЇ

№	ТЕМИ ЛЕКЦІЙ	К-ть годин	Вид лекцій
1.	Особливості анатомічної будови органів опорно-рухового апарату. Осі і площини тіла людини.	2	Лекція-презентація
2.	Функціональні особливості будови хребтового стовпа. Будова ребер і груднини. Грудна клітка у цілому. Функціональні особливості будови кісток черепа. Вікові і статеві особливості будови черепа.	2	Лекція-презентація
3.	Функціональні особливості будови кісток поясу верхньої кінцівки та кісток вільної частини верхньої кінцівки. Функціональні особливості будови кісток поясу нижньої кінцівки. Таз у цілому. Кістки вільної частини нижньої кінцівки.	2	Лекція-презентація
4.	Класифікація з'єднань кісток. Загальна артрологія. Поняття про суглоб. Класифікації суглобів. Обов'язкові та допоміжні елементи суглобів. Біомеханіка суглобів. Розвиток та вікові особливості з'єднань кісток.	2	Лекція-презентація

5.	Функціональні особливості з'єднання кісток черепа. З'єднання кісток тулуба. З'єднання хребтового стовпа з черепом. З'єднання верхніх та нижніх кінцівок.	2	Лекція-презентація
6.	Анатомічні особливості будови та розвитку м'язів. Класифікація м'язів. Анатомія та класифікація м'язів спини, груднини та живота.	2	Лекція-презентація
7.	Функціональні особливості м'язів голови та шиї. Фасції і топографія голови та шиї.	2	Лекція-презентація
8.	Функціональні особливості м'язів верхньої кінцівки. Фасції і топографія верхньої кінцівки. Функціональні особливості м'язів нижньої кінцівки. Фасції і топографія нижньої кінцівки.	2	Лекція-презентація
	Всього:	16	

2.2.2. СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

Не має

2.2.3. ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

№ з/п	Назва теми	К-ть годин	Методи навчання	Форми контролю
1.	Організація навчального процесу на кафедрі анатомії людини. Предмет і задачі анатомії. Осі і площини тіла людини. Функціональна остеологія. Загальна характеристика хребтового стовпа. Хребтовий стовп у цілому. Загальні ознаки хребців. Будова ребер і груднини. Грудна клітка у цілому.	4	Розповідь-пояснення, демонстрація на анатомічних препаратах, презентація, використання трупного матеріалу; робота за віртуальним анатомічним столом Anatomage Table; робота з синтетичним трупом SynDaver; розв'язування ситуаційних задач, оцінювання вікових, статевих та індивідуальних особливостей будови органів людини.	Усне опитування, письмове опитування, тестовий контроль, творчі завдання, індивідуальні завдання, реферати, доповіді.

2.	Кістки верхньої кінцівки. Кістки нижньої кінцівки. Анатомія кісток черепа. Вікові і статеві особливості будови черепа	4	-//-/-	-//-/-
3.	Кістки верхньої кінцівки. Кістки нижньої кінцівки. Анатомія кісток черепа. Вікові і статеві особливості будови черепа	4	-//-/-	-//-/-
4.	Функціональна міологія. М'язи і фасції спини. М'язи і фасції грудей. Діафрагма. М'язи і фасції живота. Топографія ділянок живота. Пахвинний канал.	4	-//-/-	-//-/-
5.	М'язи та фасції голови та шиї. Топографія.	4	-//-/-	-//-/-
6.	М'язи верхньої кінцівки. Фасції і топографія верхньої кінцівки.	4	-//-/-	-//-/-
7.	М'язи нижньої кінцівки. Фасції і топографія нижньої кінцівки. Диференційний залік.	4	-//-/-	-//-/-
	Всього	28		

2.2.4. ЛАБОРАТОРНІ ЗАНЯТТЯ

Не має

2.2.5. САМОСТІЙНА РОБОТА

№	Тема	К-ть годин	Методи навчання	Форми контролю
1.	Оволодіти умінням - застосовувати площини та вісі щодо опису анатомічних об'єктів.	6	Демонстрація на анатомічних препаратах, презентація, використання трупного матеріалу; робота з віртуальним анатомічним столом Anatomage Table; робота з синтетичним трупом SynDaver.	ПК, ПЗ відповідно до КТП.
2.	Оволодіти умінням: - описати вікові особливості будови черепа. - демонструвати на препаратах будову кісток. - схеми з'єднання кісток.	10	-//-/-	-//-/-
3.	Оволодіти умінням - демонструвати на препаратах з'єднання між кістками.	10	-//-/-	-//-/-

4.	Оволодіти умінням: - демонструвати на препаратах: - м'язи тулуба; - голови; - шиї; - кінцівок.	10	-//-/-	-//-/-
5.	Оволодіти основами опису функції органів опорно рухового апарату з урахуванням особливостей анатомічної будови	10	-//-/-	-//-/-
6.	Всього:	46		

3.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ»

Оцінювання поточної навчальної діяльності (ПНД)

Під час оцінювання засвоєння кожної навчальної теми освітнього компоненту (ПНД) та підсумкового заняття (ПЗ) здобувачу виставляється оцінка за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно».

Підсумковий бал за (ПНД) та підсумкові заняття (ПЗ) визначається як середнє арифметичне традиційних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми та перераховується у багатобальну шкалу за таблицями 1.

Таблиця 1

Перерахунок середньої оцінки за поточний контроль у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92
4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90
4.79-4,82	115	3.7- 3,73	89
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85
4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82

4.45-4,49	107	3.37-3,4	81
4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79
4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

Оцінювання самостійної роботи здобувача

Матеріал для самостійної роботи здобувачів, який передбачений в темі практичного заняття одночасно із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю.

Оцінювання тем, які виносяться тільки на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюються при підсумковому занятті.

Оцінювання індивідуальної роботи здобувача

На засіданні кафедри затверджено перелік індивідуальних завдань (участь з доповідями в здобувачьких конференціях, профільних олімпіадах, підготовка аналітичних оглядів з презентаціями з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні (не більше 10).

Бали за індивідуальні завдання одноразово нараховуються здобувачові тільки комісійне (комісія – зав. кафедри, завуч, викладач групи) лише за умов успішного їх виконання та захисту. В жодному разі загальна сума балів за ПНД не може перевищувати 120 балів.

Підсумкове заняття

Підсумкове заняття (далі - ПЗ) обов'язково проводиться згідно з робочою навчальною програмою з освітнього компоненту (далі-РНПД) протягом семестру за розкладом, під час занять.

Прийом ПЗ здійснюється викладачем академічної групи за можливою присутністю куратора факультету.

Кафедра забезпечила для підготовки до ПЗ на інформаційному стенді такі матеріали:

- перелік теоретичних питань (у т.ч. питання із самостійної роботи);
- перелік практичних навичок;

- критерії оцінки знань і умінь здобувачів;
- графік відпрацювання здобувачами пропущених занять впродовж семестру.

Рекомендації щодо проведення підсумкового заняття:

1. Вирішення варіанту завдань за змістом навчального матеріалу (1 варіант містить 10 питань);
2. Оцінювання освоєння практичних навичок (критерії оцінювання – «виконав» або «не виконав»).

Під час оцінювання знань здобувача з теоретичних питань, що входять до даного підсумкового заняття (ПЗ) здобувачу виставляється традиційна оцінка, яка конвертується у багатобальну шкалу разом з оцінками за ПНД (таблиця 1).

● Диференційний залік

- Диференційний залік з «Анатомія опорно-рухового апарату людини» - це процес, протягом якого перевіряються отримані знання за семестр:
 - - рівень теоретичних знань;
 - - розвиток творчого мислення;
 - - навички самостійної роботи;
 - - компетенції - вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних навичок.
- Для проведення диференційного заліку встановлюється розклад сесії, затверджений ректором ХНМУ, із зазначенням конкретних дат складання іспитів, які відведені за межі семестру.
- Якщо диференційний залік не складено, встановлюються дати перескладання під час канікул, до початку наступного семестру.

● Технологія проведення диференційний заліку:

- 1. Оцінювання засвоєння практичних навичок та теоретичних знань за всіма темами освітнього компоненту вибірково проводиться в день диференційний залік по екзаменаційному білету.
- Критерії оцінювання практичних навичок і теоретичних знань (табл. 2, 3).
- Диференційний залік - проводиться екзаменаторами, затвердженими наказом ректора університету.
- Допуск до диференційного заліку визначається у балах як середнє арифметичне балів ПНД за 1,2 семестри, min - 70, max - 120 та при відсутності пропусків аудиторних занять та незадовільних оцінок. Пропуски аудиторних занять та оцінки «незадовільно» відпрацьовуються в обов'язковому порядку.
- Диференційний залік оцінюється від 50 до – 80 балів.
- Оцінка з освітнього компоненту - є сума балів за ПНД та диференційний залік від min – 120 до max - 200 і відповідає традиційній оцінці: «задовільно», «добре», «відмінно».
- Одержана здобувачом кількість балів з освітнього компоненту далі оцінюється за 200 бальною шкалою, ECTS ("A", "B", "C", "D", "E") та традиційною системою («задовільно», «добре», «відмінно»)(табл. 4).

Критерії оцінювання практичних навичок

Кількість навичок	«5»	«4»	«3»		
1	8	6,5	5	Відповідь за білетами практичної частини	За кожену практичну навичку здобувач одержує від 5 до 8 балів, що відповідає: «5» - 8 балів; «4» - 6,5 балів; «3» - 5 балів.
2	8	6,5	5		
3	8	6,5	5		
4	8	6,5	5		
5	8	6,5	5		
	40	32,5	25		

Оцінювання теоретичних знань за складеними на кафедрі білетами, які включають питання по всім темам освітнього компоненту.

Критерії оцінювання теоретичних знань

Кількість питань	«5»	«4»	«3»		
1	8	6,5	5	Усна відповідь за білетами, які включають питання теоретичної частини дисципліни	За кожену відповідь здобувач отримує від 5 до 8 балів, що відповідає: «5» - 8 балів; «4» - 6,5 балів; «3» - 5 балів.
2	8	6,5	5		
3	8	6,5	5		
4	8	6,5	5		
5	8	6,5	5		
	40	32,5	25		

Оцінка з освітнього компоненту - є сума балів за **ПНД** та **диференційного заліку** від min – 120 до max - 200 і відповідає традиційній оцінці: «задовільно», «добре», «відмінно».

Одержана здобувачом кількість балів з освітнього компоненту далі оцінюється за 200 бальною шкалою, ECTS ("A", "B", "C", "D", "E") та традиційною системою («задовільно», «добре», «відмінно»)(табл. 4).

ОЦІНЮВАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ**- Оцінка з освітнього компоненту**

Освітній компонент вивчається протягом 3-х семестрів, оцінка з освітнього компоненту визначається як середнє арифметичне балів за три семестри, протягом яких вивчалась освітній компонент, які переводяться у 120-бальну шкалу ECTS (табл.1) з додаванням балів, одержаних безпосередньо на іспиті, мінімальна кількість балів-50; максимальна -80.

Максимальна кількість балів, яку здобувач може набрати за вивчення освітнього компоненту – 200 балів, у тому числі максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність – 120 балів, а також максимальна кількість балів за результатами іспиту - 80 балів. Мінімальна кількість балів становить 120, у тому числі мінімальна поточна навчальна діяльність – 70 та за результатами іспиту – 50 балів.

- Оцінка з освітнього компоненту - є сума балів за ПНД та диференційного заліку від min – 120 до max - 200 і відповідає традиційній оцінці: «задовільно», «добре», «відмінно».

- Одержана здобувачем кількість балів з освітнього компоненту далі оцінюється за 200 бальною шкалою, ECTS ("A", "B", "C", "D", "E") та традиційною системою («задовільно», «добре», «відмінно») (табл. 4).

Таблиця 4

Відповідність оцінювання дисципліни в балах оцінюванню в ECTS та традиційної оцінки

Оцінка дисципліни в балах	Оцінка за шкалою ECTS	Традиційна оцінка з дисципліни
180–200	A	5
160–179	B	4
150–159	C	4
130–149	D	3
120–129	E	3

Відповідно до кількості одержаних балів заповнюється відомість успішності здобувачів з освітнього компоненту (форма У – 5.03Б) та додаток з персональним обліковим складом здобувачів, що не виконали вимоги навчальних програм дисциплін (F, Fx). Оцінка Fx виставляється здобувачам, які були допущені до іспиту, але не склали його. Оцінка F виставляється здобувачам, які не допущені до іспиту.

**3.2 ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО диференційного заліку
Спеціальність: 227 «Фізична реабілітація»**

Визначення предмету “Анатомія опорно-рухового апарату людини”, його завдання.

Поняття про морфологію. Методи морфологічних досліджень.

1. Загальна характеристика системи скелета людини. Осьовий та додатковий скелети. Будова кістки як органа, хімічний склад, види кісток.

2. З'єднання кісток, види. Будова суглоба, допоміжний апарат суглоба. Класифікація суглобів, види рухів у суглобах.
3. Череп, його відділи й кістки. З'єднання кісток черепа. Вікові та статеві особливості черепа.
4. Хребтовий стовп, його відділи. Особливості будови хребців. З'єднання хребців. Хребтовий стовп у цілому, фізіологічні вигини хребта, їх формування та значення.
5. Скелет грудної клітки. З'єднання кісток грудної клітки. Грудна клітка в цілому.
6. Кістки та з'єднання плечового пояса. Кістки та з'єднання верхньої кінцівки.
7. Кістки та з'єднання тазового пояса. Таз у цілому. Статеві відмінності тазу. Основні виміри жіночого тазу.
8. Кістки та з'єднання нижньої кінцівки.
9. Скелетні м'язи, їх розміщення, форма. Будова м'яза як органа. Допоміжний апарат м'язів.
10. М'язи голови. Особливості прикріплення м'язів лица. Жувальні м'язи.
11. М'язи ший. Класифікація, функції.
12. М'язи спини, їх функції.
13. М'язи грудної клітки, їх функції. Діафрагма.
14. М'язи живота, їх функції. Біла лінія живота. Пахвинний канал.
15. М'язи верхньої кінцівки, їх функції.
16. М'язи нижньої кінцівки, їх функції.
17. Роль нервової системи в координації функцій організму та взаємозв'язку його з навколишнім середовищем. Класифікація нервової системи.
33. Артерії верхньої кінцівки, їх гілки та ділянки кровопостачання. Місця притискання артерій для тимчасової зупинки кровотечі.
34. Артерії нижньої кінцівки, їх гілки та ділянки кровопостачання. Вени великого кола кровообігу. Особливості кровотоку у венах. Фактори, що сприяють руху крові по венах..

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

Спеціальність: 227 «Фізична терапія та ерготерапія»

“Анатомія опорно-рухового апарату”

Хребець

- Тіло хребця	- Сонний горбок (VI шийного хребця)	- Тазова поверхня
- Дуга хребця	- Поперечний отвір	-- Поперечні лінії
- Верхня хребцева вирізка	- Передній горбик	-- Передні крижові отвори
- Нижня хребцева вирізка	- Задній горбик	- Спинна поверхня
- Хребцевий отвір	- Борозна спинномозкового нерва	-- Задні крижові отвори
- Остистий відросток	Грудні хребці	-- Серединний крижовий гребень
- Поперечний відросток	- Верхня реброва ямка	-- Присередній крижовий гребень
- Верхній суглобовий відросток	- Нижня реброва ямка	-- Бічний крижовий гребень
- Нижній суглобовий відросток	- Реброва ямка поперечного відростка	- Крижовий канал
Шийні хребці	Поперекові хребці	- Крижовий розтвір
- Передня дуга атланта	- Додатковий відросток	Ребро
- Ямка зуба	- Соскоподібний відросток	- Головка ребра
- Борозна хребтової артерії	Крижова кістка	-- Суглобова поверхня головки ребра
- Задня дуга атланта	- Основа крижової кістки	-- Гребінь головки ребра
- Бічна маса атланта	- Вушкоподібна поверхня крижової кістки	- Шийка ребра
- Зуб осьового хребця	- Верхівка крижової кістки	- Тіло ребра
	- Гористість крижової кістки	- Горбок ребра
		- Кут ребра

- Борозна ребра
- Горбок переднього драбинчастого м'яза (на першому ребрі)
- Борозна підключичної артерії (на першому ребрі)
- Борозна підключичної вени (на першому ребрі)
- Горбистість переднього зубчастого м'яза
- Груднина
- Ручка груднини
- Яремна вирізка (груднини)
- Ключична вирізка
- Тіло груднини
- Реброві вирізки
- Мечоподібний відросток
- Кут груднини
- Лобова кістка
- Лобова луска
- Лобовий горб
- Надбрівна дуга
- Надперенісся
- Борозна верхньої стрілової пазухи
- Лобовий гребень
- Сліпий отвір
- Надочномковий край
- Надочномковий отвір
- Виличний відросток
- Очноямкова частина
- Ямка слезової залози
- Носова частина
- Носова ость
- Решітчаста вирізка
- Лобова пазуха
- Тім'яна кістка
- Потиличний край
- Лусковий край
- Стріловий край
- Лобовий край
- Лобовий кут
- Потиличний кут
- Клиноподібний кут
- Соскоподібний кут
- Тім'яний отвір
- Борозна верхньої стрілової пазухи
- Тім'яний горб
- Верхня скронева лінія
- Потилична кістка
- Великий отвір
- Основна частина
- Глотковий горбок
- Схил
- Бічна частина
- Потиличний відросток
- Виростковий канал
- Виросткова ямка
- Яремна вирізка
- Яремний відросток
- Канал під'язикового нерва
- Потилична луска
- Зовнішній потиличний виступ
- Верхня каркова лінія
- Нижня каркова лінія
- Внутрішній потиличний виступ
- Хрестоподібне підвищення
- Борозна поперечної пазухи
- Борозна сигмоподібної пазухи
- Борозна поперечної пазухи
- Клиноподібна кістка
- Тіло клиноподібної кістки
- Турецьке сідло
- Гіпофізарна ямка
- Горбок сідла
- Спинка сідла
- Сонна борозна
- Клиноподібна пазуха
- Мале крило клиноподібної кістки
- Велике крило клиноподібної кістки
- Мозкова поверхня великого крила
- Скронева поверхня великого крила
- Підскронева поверхня великого крила
- Верхньощелепна поверхня великого крила
- Очноямкова поверхня великого крила
- Верхня очноямкова щілина
- Зоровий канал
- Круглий отвір
- Овальний отвір
- Остистий отвір
- Крилоподібний відросток
- Бічна пластина
- Присередня пластинка
- Крилоподібний канал
- Крилоподібна ямка
- Крилоподібна вирізка
- Скронева кістка
- Кам'яниста частина скроневої кістки
- Верхній край кам'янистої частини
- Борозна верхньої кам'янистої пазухи
- Задній край кам'янистої частини
- Борозна нижньої кам'янистої пазухи
- Передній край кам'янистої частини
- Борозна нижньої кам'янистої пазухи
- Передня поверхня кам'янистої частини
- Покрівля барабанної порожнини
- Трійчасте втиснення
- Розтвір каналу великого кам'янистого нерва
- Борозна великого кам'янистого нерва
- Розтвір каналу малого кам'янистого нерва
- Борозна малого кам'янистого нерва
- Задня поверхня кам'янистої частини
- Внутрішній слуховий отвір
- Внутрішній слуховий хід
- Піддугова ямка
- Нижня поверхня кам'янистої частини
- Яремна ямка
- Шилоподібний відросток
- Шило-соскоподібний отвір
- Кам'яниста ямочка
- Зовнішній отвір сонного каналу
- Внутрішній отвір сонного каналу
- Соскоподібний відросток (скроневої кістки)
- Борозна сигмоподібної пазухи
- Соскоподібна вирізка
- Соскоподібний отвір
- Барабанна частина
- Лускова частина
- Виличний відросток
- Суглобовий горбок
- Нижньощелепна ямка
- Зовнішній слуховий отвір
- Зовнішній слуховий хід
- Решітчаста кістка
- Дірчаста пластинка
- Дірчасті отвори
- Перпендикулярна пластинка
- Решітчастий лабіринт
- Очноямкова пластинка
- Верхня носова раковина

- Середня носова раковина
- Верхня щелепа
- Тіло верхньої щелепи
- Очноямкова поверхня
- Підочноямкова борозна верхньої щелепи
- Підочноямковий канал верхньої щелепи
- Підочноямковий край тіла верхньої щелепи
- Передня поверхня тіла верхньої щелепи
- Підочноямковий отвір верхньої щелепи
- Носова вирізка
- Підскронева поверхня тіла верхньої щелепи
- Горб верхньої щелепи
- Коміркові отвори
- Носова поверхня тіла верхньої щелепи
- Сльозова борозна
- Верхньощелепний роз твір
- Лобовий відросток верхньої щелепи
- Виличний відросток верхньої щелепи
- Піднебінний відросток верхньої щелепи
- Комірковий відросток
- Зубні комірки
- Нижня щелепа
- Тіло нижньої щелепи
- Коміркова частина
- Коміркова дуга нижньої щелепи
- Зубні комірки
- Основа нижньої щелепи
- Підборідний виступ нижньої щелепи
- Підборідний горбок
- Підборідний отвір
- Двочеревцева ямка нижньої щелепи
- Щелепно-під'язикова лінія нижньої щелепи
- Під'язикова ямка
- Піднижньощелепна ямка
- Гілка нижньої щелепи
- Кут нижньої щелепи
- Жувальна горбистість
- Крилоподібна горбистість
- Вирізка нижньої щелепи
- Виростковий відросток нижньої щелепи
- Головка нижньої щелепи
- Шийка нижньої щелепи
- Крилоподібна ямка нижньої щелепи
- Вінцевий відросток нижньої щелепи
- Отвір нижньої щелепи
- Канал нижньої щелепи
- Нижня носова раковина**
- Сльозова кістка
- Носова кістка**
- Леміш
- Піднебінна кістка
- Перпендикулярна пластинка
- Клино-піднебінна вирізка
- Пірамідний відросток
- Горизонтальна пластинка
- Вилична кістка
- Бічна поверхня
- Скронева поверхня
- Очноямкова поверхня
- Лобовий відросток
- Скроневий відросток
- Вилично-очноямковий отвір
- Вилично-лицевий отвір
- Вилично-скроневий отвір
- Під'язикова кістка
- Тіло під'язикової кістки
- Малий ріг
- Великий ріг
- Склепіння черепа
- Скронева ямка
- Стінки скроневої ямки
- Вилична дуга
- Підскронева ямка
- Стінки підскроневої ямки
- Крило-піднебінна ямка
- Стінки крило-піднебінної ямки
- Передня черепна ямка
- Середня черепна ямка
- Задня черепна ямка
- Борозна верхньої стрілової пазухи (череп)
- Борозна поперечної пазухи (череп)
- Борозна сигмоподібної пазухи (череп)
- Зовнішня основа черепа
- Рваний отвір (череп)
- Яремний отвір (череп)
- Сонний канал скроневої кістки (череп)
- М'язово-трубний канал (череп)
- Кісткове піднебіння
- Великий піднебінний канал
- Малі піднебінні отвори
- Різцевий канал
- Очна ямка
- Очноямковий вхід
- Надочноямковий край (череп)
- Підочноямковий край (череп)
- Стінки очної ямки
- Передній решітчастий отвір
- Задній решітчастий отвір
- Нижня очноямкова щілина
- Кісткова носова порожнина
- Стінки кісткової носової порожнини
- Хоани
- Верхній носовий хід
- Середній носовий хід
- Нижній носовий хід
- Спільний носовий хід
- Лопатка
- Реброва поверхня
- Підлопаткова ямка
- Задня поверхня
- Ость лопатки
- Надплечовий відросток (акроміон)
- Надостьова ямка
- Підостьова ямка
- Присередній край
- Бічний край
- Верхній край
- Дзьобоподібний відросток
- Вирізка лопатки
- Верхній кут
- Нижній кут
- Бічний кут
- Суглобова западина
- Надсуглобовий горбок
- Підсуглобовий горбок
- Шийка лопатки
- Ключиця**
- Груднинний кінець
- Тіло ключиці
- Надплечовий кінець
- Плечова кістка
- Головка плечової кістки
- Анатомічна шийка
- Великий горбок
- Малий горбок
- Гребінь великого горбка
- Гребінь малого горбка
- Міжгорбкова борозна
- Хірургічна шийка
- Тіло плечової кістки
- Поверхні тіла
- Дельтоподібна горбистість

- Борозна променевого нерва
- Виросток плечової кістки
- Головочка плечової кістки
- Блок плечової кістки
- Ліктьова ямка
- Вінцева ямка
- Бічний надвиросток
- Променева ямка
- Присередній надвиросток
- Борозна ліктьового нерва
- Променева кістка
- Головка променевої кістки
- Суглобовий обвід
- Суглобова ямка
- Шийка променевої кістки
- Тіло променевої кістки
- Горбистість променевої кістки
- Поверхні тіла променевої кістки
- Края тіла променевої кістки
- Шилоподібний відросток променевої кістки
- Вирізка ліктьової кістки
- Зап'ясткова суглобова поверхня
- Ліктьова кістка
- Ліктьовий відросток
- Блокова вирізка
- Вінцевий відросток
- Горбистість ліктьової кістки
- Вирізка променевої кістки
- Тіло ліктьової кістки
- Поверхні тіла ліктьової кістки
- Края тіла ліктьової кістки
- Головка ліктьової кістки
- Шилоподібний відросток ліктьової кістки
- Суглобовий обвід
- Кістки кисті
- Зап'ясткові кістки
- Човноподібна кістка
- Півмісяцева кістка
- Тригранна кістка
- Горохоподібна кістка
- Кістка-трапеція
- Трапецієподібна кістка
- Головчаста кістка
- Гачкувата кістка
- П'ясткові кістки
- Основа п'ясткової кістки
- Тіло п'ясткової кістки
- Головка п'ясткової кістки
- Кістки пальців кисті (фаланги пальців)
- Проксимальна фаланга
- Середня фаланга
- Кінцева фаланга
- Кульшова кістка
- Кульшова западина
- Ямка кульшової западини
- Півмісяцева поверхня кульшової западини
- Вирізка кульшової западини
- Затульний отвір
- Велика сіднична вирізка
- Клубова кістка
- Тіло клубової кістки
- *Крило клубової кістки*
- Клубовий гребінь
- Верхня передня клубова ость
- Нижня передня клубова ость
- Нижня задня клубова ость
- Верхня задня клубова ость
- Зовнішня губа
- Проміжна лінія
- Внутрішня губа
- Клубова ямка
- Сіднична поверхня
- Вушкоподібна поверхня
- Клубова горбистість
- Сіднична кістка
- Тіло сідничної кістки
- Гілка сідничної кістки
- Сідничний горб
- Сіднична ость
- Мала сіднична вирізка
- Лобкова кістка**
- Тіло лобкової кістки
- Верхня гілка лобкової кістки
- Лобковий горбок
- Клубово-лобкове підвищення
- Симфізна поверхня
- Нижня гілка лобкової кістки
- Затульна борозна
- Таз
- Тазова порожнина
- Великий таз
- Малий таз
- Межова лінія
- Лобкова дуга
- Верхній отвір таза
- Нижній отвір таза
- Стегнова кістка
- Головка стегнової кістки
- Шийка стегнової кістки
- Малий вертлюг стегнової кістки
- Великий вертлюг стегнової кістки
- Міжвертлюговий гребінь
- Міжвертлюгова лінія
- Тіло стегнової кістки
- Поверхні тіла
- Шорстка лінія стегнової кістки
- Бічна губа
- Присередня губа
- Гребінна лінія
- Сіднична горбистість
- Підколінна поверхня
- Присередній виросток
- Надвиросток стегнової кістки
- Бічний виросток
- Надвиросток стегнової кістки
- Наколінкова поверхня
- Міжвиросткова ямка
- Наколінка
- Великогомілкова кістка
- Бічний виросток
- Малоюмілкова суглобова поверхня
- Присередній виросток
- Верхня суглобова поверхня
- Переднє міжвиросткове поле
- Заднє міжвиросткове поле
- Міжвиросткове підвищення
- Тіло великогомілкової кістки
- Поверхні тіла великогомілкової кістки
- Горбистість великогомілкової кістки
- Краї великогомілкової кістки
- Присередня кісточка
- Малоюмілкова вирізка
- Нижня суглобова поверхня
- Малоюмілкова кістка
- Головка малоюмілкової кістки
- Тіло малоюмілкової кістки
- Бічна кісточка
- Кістки стопи
- Заплеснові кістки
- Надп'ясткова кістка
- Головка надп'ясткової кістки

- Шийка надп'яtkової кістки
- Тіло надп'яtkової кістки
- П'яtkова кістка
- П'яtkовий горб
- Підпора надп'яtkової кістки
- Човноподібна кістка
- Присередня клиноподібна кістка
- Проміжна клиноподібна кістка
- Бічна клиноподібна кістка
- Кубоподібна кістка
- Плеснові кістки
- Основа плеснової кістки
- Тіло плеснової кістки
- Головка плеснової кістки
- Кістки пальців (Фаланги)
- Проксимальна фаланга
- Середня фаланга
- Кінцева фаланга
- З'єднання черепа
- Шви черепа
- Вінцеве шво черепа
- Стрілове шво черепа
- Ламбдоподібне шво черепа
- Тім'ячка черепа
- Синхондрози черепа
- Скренево-нижньощелепний суглоб
- Атланта-потиличний суглоб
- З'єднання хребтового стовпа
- Міжхребцевий диск
- Волокнисте кільце міжхребцевого диска
- Драглисте ядро міжхребцевого диска
- Передня поздовжня зв'язка (хребта)
- Задня поздовжня зв'язка (хребта)
- Міжостьова зв'язка(хребта)
- Жовта зв'язка (хребта)
- Надостьова зв'язка (хребта)
- Поперечна зв'язка (хребта)
- Дуговідростковий суглоб
- Серединний атланта-осьовий суглоб
- Бічний атланта-осьовий суглоб
- Крижово-куприковий суглоб
- З'єднання грудної клітки
- Реброво-груднинний синхондроз
- Грудинно-ребровий суглоб
- Суглоб головки ребра
- Реброво-поперечний суглоб
- З'єднання верхньої кінцівки
- Надплечово-ключичний суглоб
- Груднинно-ключичний суглоб
- Міжключична зв'язка
- Реброво-ключична зв'язка
- Передня груднинно-ключична зв'язка
- Задня груднинно-ключична зв'язка
- Плечовий суглоб
- Губа суглобової западини (плечовий суглоб)
- Дзьобо-плечова зв'язка
- Ліктьовий суглоб
- Плечо-ліктьовий суглоб
- Плечо-променевий суглоб
- Проксимальний променево-ліктьовий суглоб
- Обхідна ліктьова зв'язка
- Обхідна променева зв'язка
- Міжкісткова перетинка передпліччя
- Дистальний променево-ліктьовий суглоб
- Променево-зап'ястковий суглоб
- Тильна променево-зап'ясткова зв'язка
- Долонна променево-зап'ясткова зв'язка
- Ліктьова обхідна зв'язка зап'ястка
- Променева обхідна зв'язка зап'ястка
- Міжзап'ясткові суглоби
- Середньозап'ястковий суглоб
- Суглоб горохоподібної кістки
- Канал зап'ястка
- Зап'ястково-п'ясткої суглоби
- Міжп'ясткові суглоби
- П'ястково-фалангові суглоби
- Міжфалангові суглоби кисті
- Обхідні зв'язки
- З'єднання нижньої кінцівки
- Затульна перетинка
- Затульний канал
- Великий сідничий отвір
- Малий сідничий отвір
- Лобковий симфіз
- Крижово-клубовий суглоб
- Кульшовий суглоб
- Губа кульшової западини
- Зв'язка головки стегнової кістки
- Клубово-стегнова зв'язка
- Сідничо-стегнова зв'язка
- Лобково-стегнова зв'язка
- Колінний суглоб
- Поперечна зв'язка коліна
- Бічний меніск
- Присередній меніск
- Передня схрещена зв'язка
- Задня схрещена зв'язка
- Обхідна великогомілкова зв'язка
- Обхідна малогомілкова зв'язка
- Зв'язка наколінка
- Міжкісткова перетинка гомілки
- Велико-малогомілковий суглоб
- Надп'яtkово-гомілковий суглоб
- Присередня обхідна зв'язка
- Бічна обхідна зв'язка
- Піднап'яtkовий суглоб
- Надп'яtkово-п'яtkово-човноподібний суглоб
- Поперечний суглоб заплесна
- Роздвоєна зв'язка
- П'яtkово-кубоподібний суглоб
- Клино-човноподібний суглоб
- Міжклиноподібні суглоби
- Довга підшвова зв'язка
- Заплесно-плеснові суглоби
- Міжплеснові суглоби
- Міжкісткові плеснові проміжки
- Плесно-фалангові суглоби
- Міжфалангові суглоби стопи
- М'язи спини
- Трапецієподібний м'яз
- Найширший м'яз спини
- Великий ромбоподібний м'яз
- М'яз-підймач лопатки
- Нижній задній зубчастий м'яз

- Верхній задній зубчастий м'яз
- М'яз - випрямляч хребта
- М'язи грудної клітки
- Великий грудний м'яз
- Малий грудний м'яз
- Підключичний м'яз
- Передній зубчастий м'яз
- Внутрішні міжреброві м'язи
- Зовнішні міжреброві м'язи
- Діафрагма
- Поперекова частина діафрагми
- Аортальний розтвір
- Стравохідний розтвір
- Груднинна частина діафрагми
- Реброва частина діафрагми
- Сухожилковий центр
- Отвір порожнистої вени
- Груднинно-ребровий трикутник
- Попереково- ребровий трикутник
- М'язи живота
- Прямий м'яз живота
- *Сухожилкові переділки*
- Піхва прямого м'яза живота
- Зовнішній косий м'яз живота
- Пахвинна зв'язка
- Внутрішній косий м'яз живота
- Поперечний м'яз живота
- Біла лінія
- Пупкове кільце
- Пахвинний канал
- Стінки пахвинного каналу
- Поверхнєве пахвинне кільце
- Присередня ніжка
- Бічна ніжка
- Квадратний м'яз попереку
- М'язи лица
- Надчерепний м'яз
- Лобове черевце
- Потиличне черевце
 - Апоневротичний шолом (надчерепний апоневроз)
- Коловий м'яз ока
- Великий виличний м'яз
- М'яз-підіймач верхньої губи
- М'яз-підіймач кута рота
- Щічний м'яз
- М'яз-опускач кута рота
- М'яз-опускач нижньої губи
- Коловий м'яз рота
- Жувальні м'язи
- Скроневий м'яз
- Жувальний м'яз
- Бічний крилоподібний м'яз
- Присередній крилоподібний м'яз
- М'язи шиї
- Підшкірний м'яз шиї
- Груднинно-ключично-соскоподібний м'яз
- Двочеревцевий м'яз
- Переднє черевце
- Заднє черевце
- Шило-під'язиковий м'яз
- Щелепно-під'язиковий м'яз
- Груднинно- під'язиковий м'яз
- Лопатково- під'язиковий м'яз
- Груднинно-щитоподібний м'яз
- Щито- під'язиковий м'яз
- Передній драбинчастий м'яз
- Середній драбинчастий м'яз
- Задній драбинчастий м'яз
- Передня шийна ділянка
- Піднижньощелепний трикутник
- Сонний трикутник
- Лопатково-трахеальний трикутник
- Груднинно-ключично-соскоподібна ділянка
- Бічна шийна ділянка
- Лопатково-ключичний трикутник
- Задня шийна ділянка
- М'язи верхньої кінцівки
- Дельтоподібний м'яз
- Надостьовий м'яз
- Підостьовий м'яз
- Малий круглий м'яз
- Великий круглий м'яз
- Підлопатковий м'яз
- Двоголовий м'яз плеча
- Довга головка двоголового м'яза плеча
- Коротка головка двоголового м'яза плеча
- Дзьобо-плечовий м'яз
- Плечовий м'яз
- Триголовий м'яз плеча
- Довга головка триголового м'яза плеча
- Присередня головка триголового м'яза плеча
- Бічна головка триголового м'яза плеча
- Променевий м'яз-згинач зап'ястка
- Круглий м'яз-привертач
- Ліктювий м'яз-згинач зап'ястка
- Поверхневий м'яз-згинач пальців
- Довгий долонний м'яз
- Довгий м'яз-згинач великого пальця
- Глибокий м'яз-згинач пальців
- Квадратний м'яз-привертач
- Плечо-променевий м'яз
- Довгий променевий м'яз-розгинач зап'ястка
- Короткий променевий м'яз-розгинач зап'ястка
- М'яз-розгинач пальців
- М'яз-розгинач мізинця
- Ліктювий м'яз-розгинач зап'ястка
- М'яз-відвертач
- Довгий відвідний м'яз великого пальця
- Короткий м'яз-розгинач великого пальця
- Довгий м'яз-розгинач великого пальця
- Короткий відвідний м'яз великого пальця
- Короткий м'яз-згинач великого пальця
- Протиставний м'яз великого пальця
- Привідний м'яз великого пальця
- Відвідний м'яз мізинця
- Короткий м'яз-згинач мізинця
- Протиставний м'яз мізинця
- Червоподібні м'язи
- Пахвова ямка
- Стінки пахвової ямки
- Чотирибічний отвір
- Трьобічний отвір
- Бічна двоголова борозна
- Присередня двоголова борозна
- Ліктюва ямка
- Тримач м'язів-розгиначів
- Тримач м'язів-згиначів
- Долонний апоневроз
- Канал зап'ястка
- М'язи нижньої кінцівки
- Клубово-поперековий м'яз

- Великий поперековий м'яз	- Передній великогомілковий м'яз	- Привідний м'яз великого пальця
-- Клубовий м'яз	- Довгий м'яз-розгинач великого пальця (стопи)	- Відвідний м'яз мізинця
- Великий сідничний м'яз	- Довгий малогомілковий м'яз	- Короткий м'яз-згинач мізинця
- Середній сідничний м'яз	- Короткий малогомілковий м'яз	- Надгрушоподібний отвір
- Малий сідничний м'яз	- Триголовий м'яз литки	- Підгрушоподібний отвір
- Грушоподібний м'яз	-- Литковий м'яз	- М'язова затока
- Внутрішній затульний м'яз	-- Камбалоподібний м'яз	- Судинна затока
- Верхній близнюковий м'яз	- Довгий м'яз-згинач пальців (стопи)	- Широка фасція
- Нижній близнюковий м'яз	- Задній великогомілковий м'яз	- Клубово-гомілкове пасмо
- Квадратний м'яз стегна	- Довгий м'яз-згинач великого пальця (стопи)	- Підшкірний розтвір
- Зовнішній затульний м'яз	- Короткий м'яз-розгинач пальців	-- Серпоподібний край
- Кравецький м'яз	- Короткий м'яз-згинач великого пальця	- Дирчаста фасція
- Чотириголовий м'яз стегна	- Квадратний м'яз підошви	- Стегновий канал
-- Прямий м'яз стегна	- Короткий м'яз-згинач пальців	- Стегнове кільце
-- Бічний широкий м'яз	- Червоподібні м'язи	- Привідний канал
-- Присередній широкий м'яз	- Відвідний м'яз великого пальця	-- Стінки привідного каналу
-- Проміжний широкий м'яз	- Короткий м'яз- згинач великого пальця	-- Привідний розтвір
- Гребінний м'яз		- Підколінна ямка
- Тонкий м'яз		- Верхній тримач м'язів-розгиначів
- Довгий привідний м'яз		- Нижній тримач м'язів-розгиначів -
- Короткий привідний м'яз		- Тримач м'язів-згиначів
- Великий привідний м'яз		- Верхній тримач малогомілкових м'язів
- Двоголовий м'яз стегна		- Нижній тримач малогомілкових м'язів
-- Довга головка		
-- Коротка головка		
- Півперетинчастий м'яз		
- Півсухожилковий м'яз		
- Довгий м'яз-розгинач пальців стопи		

3.4. Індивідуальні завдання

Індивідуальна учбово-дослідницька (УДРС) або науково-дослідницька (НДРС) робота здобувачів (по вибору) припускає:

- підготовку огляду наукової літератури (реферату);
- підготовку ілюстративного матеріалу по даних темах (мультимедійна презентація, набір таблиць, схем, малюнків і тому подібне);
- виготовлення учбових і музейних препаратів, моделей;

3.5. Інші заохочення

- проведення наукового дослідження в рамках здобувачського наукового кружка кафедри;
- участь в науковій тематиці кафедри;
- участь в анатомічних олімпіадах і ін.

3.6. Правила оскарження оцінки

Оскарження оцінки проводиться згідно положення «Про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів освіти Харківського національного медичного університету», наказ від 30.09.2020р. №252.

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1226%3A2013-03-25-12-07-55&catid=4%3A2011-05-04-07-20-12&Itemid=19&lang=uk

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Щоб успішно пройти відповідний курс необхідно регулярно відвідувати практичні заняття; мати теоретичну підготовку до практичних занять згідно тематики; не спізнюватися і не пропускати заняття; виконувати всі необхідні завдання і працювати кожного заняття; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися до кураторів курсу з різних питань за тематикою занять і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Здобувачі можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання - строго індивідуально. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом. Не допускаються запізнення здобувачів на практичні заняття.

Відвідування пацієнтів під час курації в лікарні можливо за умови наявності у здобувачів відповідної форми одягу, санітарної книжки з відміткою про вакцинацію проти дифтерії, результатів обстеження на напруження імунітету за кором (або відмітка про вакцинацію), або іншими інфекційними захворюваннями згідно поточній епідемічній ситуації.

Здобувачі з особливими потребами можуть зустрічатися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання здобувача це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контакуйте з викладачем.

Заохочується участь здобувачів у проведенні наукових досліджень та конференціях за даною тематикою.

Усі здобувачі ХНМУ захищені Положенням про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у Харківському національному медичному університеті, розроблено з метою визначення дієвого механізму врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із дискримінацією та сексуальними домаганнями. Дане Положення розроблено на підставі таких нормативно-правових актів України: Конституція України; Закону України «Про освіту»; Закону України «Про вищу освіту»; Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»; Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»; Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод; Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти; Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Загальна рекомендація № 25 до параграфу 1 статті 4 Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Зауваження загального порядку № 16 (2005) «Рівне для чоловіків та жінок право користування економічними, соціальними і культурними правами» (стаття 3 Міжнародного пакту економічних, соціальних і культурних прав; Комітет з економічних,

соціальних та культурних прав ООН); Рекомендації щодо виховання в душі міжнародного взаєморозуміння, співробітництва і миру та виховання в душі поваги до прав людини і основних свобод (ЮНЕСКО); Концепція Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року. Харківський національний медичний університет забезпечує навчання та роботу, що є вільними від дискримінації, сексуальних домагань, залякувань чи експлуатації. Університет визнає важливість конфіденційності. Всі особи, відповідальні за здійснення цієї політики (співробітники/-ці деканатів, факультетів, інститутів та Центру гендерної освіти, члени здобувачького самоврядування та етичного комітету, проректор з науково-педагогічної роботи), дотримуються конфіденційності щодо осіб, які повідомляють або яких звинувачують у дискримінації або сексуальних домаганнях (за виключенням ситуацій, коли законодавство вимагає розголошення інформації та/або коли розкриття обставин Університетом необхідне для захисту безпеки інших).

ХНМУ створює простір рівних можливостей, вільний від дискримінації будь-якого національного, расового чи етнічного походження, статі, віку, інвалідності, релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, або сімейного стану. Всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються здобувачам/-кам або співробітникам/-цям університету, розповсюджуються на всіх без винятку за умови належної кваліфікації. Антидискримінаційна політика та політика протидії сексуальним домаганням ХНМУ підтверджується Кодексом корпоративної етики та Статутом ХНМУ.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Кафедра анатомії людини підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів та здобувачок очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. Рекомендована література

Базова:

1. Анатомія людини : підручник : у 3 т. / А. С. Головацький, В. Г. Черкасов, М. Р. Сапін [та ін.]. – 7-ме вид., доопрац. – Вінниця : Нова Книга, 2019.
2. Анатомія дитини (з основами ембріології та вадами розвитку) : навчально-методичний посібник для здобувачів вищих медичних (фармацевтичного) навчальних закладів / І. І. Бобрик, В. С. Школьніков, С. Д. Максименко, Ю. Й. Гумінський. - Луганськ : Віртуальна реальність, 2012.

3. Черкасов В.Г. Історія анатомія (хронологія розвитку та видатні анатоми) / В.Г. Черкасов, Ю.Й. Гумінський, Е.В. Черкасов, В.С. Школьніков. – Луганськ : ТОВ «Віртуальна реальність», 2012. – 148 с.
4. Анатомія людини : у 3-х т. / Під ред. В.Г. Ковешнікова. - Луганськ : Вид-во «Шико» ТОВ «Віртуальна реальність», 2008. - 400 с
5. Анатомія людини : підручник / [Кривко Ю. Я., Черкасов В. Г., Кравчук С. Ю. Сопнева Н. Б. та ін.] ; за ред.: проф. Кривка Ю. Я., проф. Черкасова В. Г. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 448с.
6. Атлас анатомии человека: учеб. пособие в 4-х томах / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников ; ред. А. Г. Цыбулькин. - 7-е изд., перераб. - М. : Новая волна, 2012.
7. Sobotta. Атлас анатомії людини. У двох томах. Переробка та редакція українського видання: В. Г. Черкасов., пер. О. І. Ковальчука. - Київ : Український медичний вісник, 2009.
8. Неттер Ф. Г. Atlas of Human Anatomy. Атлас анатомії людини: переклад 7-го англ. Вид.: двомовне вид. / Френк Г. Неттер; наук. Ред. Перекладу Л. Р. Матешук-Вацеба, І. Є. Герасимюк, В. В. Кривецький, О. Г. Попадинець. – К. – ВСВ «Медицина», 2020. – 736 с.
9. Міжнародна анатомічна термінологія (латинські, українські, російські та англійські еквіваленти) / В. Г. Черкасов, І. І. Бобрик, Ю. Й. Гумінський, О. І. Ковальчук. – Вінниця: НоваКнига, 2010. – 392с.
10. Анатомія людини (у двох частинах) : підручник / За ред. К.А. Дюбенка. – Ч.1. – К. : ВАТ «Поліграфкнига», 2008. – 528 с.
11. Конспект лекцій з дисципліни «Анатомія людини» / Григор'єва О.А., Світлицький А.О. - — Запоріжжя : [ЗДМУ], 2020. — 173 с
12. Матешук-Вацеба Л. Р. Нормальна анатомія: навчально-методичний посібник / Л. Р. Матешук-Вацеба; Львівський національний медичний ун-т ім. Д. Галицького. – Львів: Наукове товариство ім. Шевченка; Вінниця: Нова Книга, 2019. – 432 с.: іл
13. Анатомія людини: навч. посібник. для студ. вис. навч. завід. IV рівнів. акр. / В. Г. Черкасов, С. Ю. Кравчук. – Вінниця: Нова книга, 2014. – 640 с.
14. Анатомія опорно-рухового апарату: будова, особливості дитячого віку та вади розвитку: навчально-методичний / Я.А. Тарасенко, О.О. Тихонова. – Полтава, 2018. – 205 с.
15. Чорнокульський С.Т., Єрмольєв В.О. Навчально-методичний посібник для студентів та викладачів ВМНЗ. Анатомія судин та нервів тулуба (ангіоневрологія) (видання п'яте, доповнене). - Київ. / Книга–плюс. 2016.

Допоміжна література:

1. Atlas of Regional Anatomy of the Brain Using MRI: With Functional Correlations / J. C. Tamraz, Y. G. Comair. - [S. l.] : Springer, 2000. - 328 p.
2. McCraw and Arnold's Atlas of Muscle and Musculocutaneous Flaps / J. B. McCraw, Ph. G. Arnold. - [S. l.] : Lippincott Williams & Wilkins, 1986. - 735 p.
3. Clinical Anatomy / Ellis Harold. - 11th ed. - [S. l.] : Blackwell Publishing Limited, 2006. - 439 p.

4. The Human Body: An Introduction to Structure and Function / Adolf Faller, Michael Schuenke, Gabriele Schunke. - [S. l.] : Thieme, 2004. - 708 p.
5. Grant's Atlas of Anatomy / ed.: A. M.R. Agur, A. F. Dalley. - 12th ed. - [S. l.]: Lippincott Williams & Wilkins, 2009. - 1627 p.
6. Bones and Muscles: An Illustrated Anatomy / Virginia Cantarella. - [S. l.] : Wolf Fly Press, 1999. - 190 p
7. Neuroanatomy (MRI and CT) / D. E. Haines. - 6 ed. - [S. l.] : Lippincott Williams & Wilkins, 2000. - 300 p.
8. Color Atlas of Human Anatomy :учебник. Vol. 1. Locomotor System / W. Kahle, H. Leonhardt, W. Platzer. - 3-rd revised ed. - New York : Thieme, 1986. - 226 p.
9. Color Atlas of Human Anatomy: учебник. Vol. 3. Nervous System and Sensory Organs / W. Kahle, H. Leonhardt, W. Platzer. - 3-rd revised ed. - New York : Thieme, 1986. - 374 с.
10. Color Atlas of Human Anatomy: учебник. Vol. 2. Internal Organs / H. Leonhardt. - 3-rd revised. - New York : Thieme, 1998. - 361 с.
11. Anatomy at a Glance: атлас / O. Faiz, D. Moffat. - Oxford : Blackwell Science, 2002. - 177 p.
12. Gray's Anatomy: The Anatomical Basis of Clinical Practice : учебник / ed. S. Standring. - [S. l.] : Elsevier Inc., 2008. - 2504 p.
13. Human Anatomy: учеб. пособие / K. Saladin. - Boston : McGraw-Hill, 2004.- 802 p.
14. Pocket atlas of human anatomy based on the International nomenclature: атлас / H. Feneis, W. Dauber. - 4th ed. - - Stuttgart ; N.Y. : Thieme, 2000. - 509 p.

7.ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

<http://31.128.79.157:8083/course/view.php?id=496>

